

VENNEFORENINGEN
STAVANGER KUNSTMUSEUM

「 7

LARS J

Nr. 2 / 2025 Juni

ILLUSTRASJON: KJELL PAHR-IVERSEN, FOTO: KENNETH HANSEN

Innhold

Styreleder i Venneforeningen har ordet	3
Kunstkalendar Venneforeningen høst 2025	4
Dette skjer på Stavanger kunstmuseum høsten 2025	6
Venneforeningens besøk til utstillingssalene i Stavanger kunstmuseum	7
Organisasjonsbyggeren	8
Høydepunkter i Venneforeningens kunstprogram høsten 2025	10
Kunstverk utlånt fra Stavanger kunstmuseum i 2025	16
Disputas ved Inger Margrethe Lund Gudmundson, Stavanger kunstmuseum februar 2025	17
Intervju med Kjell Pahr-Iversen	19
Fantastiske kunstopplevelser med Venneforeningen i Barcelona i mai 2025	23
Deltakeropplevelser i Barcelona med Venneforeningen 5. - 9.mai 2025	26
Kirkebesøk med glasskunstner Per Odd Aarrestad i mai	28
Informasjon fra styret til medlemmene	29
Fornyelse av medlemskap og medlemskort	30
Presentasjon av styrets medlemmer og oppgaver	31

Styreleder i Venneforeningen har ordet

SISSEL MEDBY FOTO: KR FOTO AS, KNUD ROBBERSTAD

Kjære kunstvenner!

Det er med stor glede, respekt og ydmykhet at jeg har tatt over vervet som styrets leder i Venneforeningen Stavanger kunstmuseum. Eli Frøyland Olsen har vært styrets leder i mange år. Hun har bidratt til at foreningen har en solid posisjon, med stor medlemsmasse, og et godt og innholdsrikt program. Fallhøyden oppleves som stor. Det er bare å gyve på, «alene hjemme», for å opprettholde og fortsette det gode arbeidet. Som styrets leder skal jeg heldigvis ikke gjøre arbeidet alene. Vi har et godt og kompetent styre med vilje og evne til å bidra. Styrets medlemmer og oppgavene deres blir presentert nærmere i denne utgaven av LARS.

Vi har i løpet av de siste årene tatt i bruk flere tekniske løsninger i arbeidet. Dette letter det administrative arbeidet i foreningen i betydelig grad, men det krever samtidig at både vi i styret og medlemmene behersker disse løsningene. Vi erkjenner og erfarer at det for enkelte av og til kan være vanskelig med denne digitaliserte hverdagen. Når noen har problem har vi heldigvis både kapasitet, vilje og evne til å bistå.

Det er viktig at Venneforeningen har et tett og godt samarbeid med Stavanger kunstmuseum. En sentral oppgave for oss er å bidra til å understøtte museets arbeid bl.a. ved å formidle det som foregår i museet til våre rundt 700 medlemmer. Vi vil framover ha enda mer fokus på museets aktiviteter både i forbindelse med presentasjon av programmet i medlemsbladet LARS og i informasjon til medlemmene gjennom epost. Følg med – følg med – og sjekk gjerne søppelboksen også fra tid til annen – særlig hvis du ikke hører noe fra oss.

God sommer og vel møtt til en interessant og kunsthypgkelig høst, - både i regi av Venneforeningen og selvfølgelig på museet.

Sissel Medby
Styreleder Venneforeningen
Stavanger kunstmuseum

Kunstkalender Venneforeningen høst 2025

August

Tirsdag 26. august, kl 17:30

Skulpturvandring på Universitetet i Stavanger og torget i nye Stavanger
Universitetssykehus ved Solveig Fløgstad

Fredag 29. august, kl 12:00

Kunsthlsnj: Fra røttene - Kitty Kielland og Frida Hansen, ved Inger M.L. Gudmundson,
Stavanger kunstmuseum

September

Onsdag 3. september, kl 18:00 – 20:00

Kunsthistoriske forelesninger, ifm Pridefestivalen i Stavanger i samarbeid med Stavanger
kunstmuseum:

- Skeiv livsstil på slutten av 1800-tallet ved Inger M.L.Gudmundson, Stavanger kunstmuseum
- Skeivt blikk på nasjonalromantikken gjennom kunsten til Lars Korff Lofthus ved Merete Hermansen Jonvik, første amanuensis, Institutt for medier og samfunnsfag, Universitetet i Stavanger

Onsdag 24. september, kl 18:00-19:00

Kunstfilm: Hundertwasser, dokumentar, Hundertwassers Regentag/Rainy Day, introdusert
ved Helen Færøy

Oktober

Fredag 3. oktober, kl.12:00

Kunsthlsnj: Utstillingen til Michael Rakowitz, ved Hanne Beate Ueland, direktør
Stavanger Kunstmuseum

Onsdag 15. oktober

Kunsthistorisk forelesning: Fotografi i samisk kultur og to kvinnelige samtidskunstnere
ved professor Sigrid Lien, Universitetet i Bergen

November

Fredag 7. november, kl.12:00

Kunsthlsnj: Anders Røst, Stavanger kunstmuseum. Minnesmerket for krigsseilerne i lys av
egen forskning og kunstneriske praksis innenfor minnekulturen.

Tirsdag 11. november, kl 18:00

Omvisning i Stavanger domkirke, Barokkinventaret og englene i koret, restaurering ved
Anne Ytterdal, Arkeologisk museum Stavanger

19. november, kl 18:00-20:00

Kunsthistorisk forelesning: Minnesmerker og Stavanger 900 år, ved Andreas Wathne Røst,
Stavanger kunstmuseum

Desember

Fredag 5.desember, kl 12:00

Kunstlunsj: Nyinnkjøpt kunst ved Stavanger kunstmuseum ved Helga Nymann, Stavanger kunstmuseum.

Tirsdag 9. desember

Julefest: Tarald Aano, kåseri, forfatter av boka om Stavanger domkirke 900 år.

I tillegg får vi musikk, drøs og god drikke.

I tillegg til det oppsatte programmet kan det komme tilbud om galleribesøk og andre arrangement.
Så følg med på epost og Venneforeningens nettside på Stavanger kunstmuseum:

<https://www.stavangerkunstmuseum.no/venneforeningen>

Dette skjer på Stavanger kunstmuseum høsten 2025

ILLUSTRASJON: LARS HERTEVIG, GAMLE FURUTRÆR, 1885,
STAVANGER KUNSTMUSEUM. FOTO: MARIT VASSHUS

Pågående og kommende utstillinger:

05. apr. 2025 - 15. mar. 2026

Hertervigs hemmeligheter, En vandring i Gamle furutrær

23. mai 2025 - 10. sep. 2025

Michael Rakowitz, skulpturen Lamassu utenfor Stavanger domkirke

14. jun. 2025 - 31. aug. 2025

Fra røttene - Kitty Kielland & Frida Hansen, Utstilling

27. sep. 2025 - 15. mar. 2026

Michael Rakowitz, Utstilling

Arrangement

27.september – dagtid

Åpning av utstillingen Michael Rakowitz

Vi minner også om museets samlingsutstillinger – Utstilte verk fra museets samlinger.

Mer informasjon finnes på Stavanger kunstmuseum sin hjemmeside

www.stavangerkunstmuseum.no

Venneforeningens besøk til utstillingssalene i Stavanger kunstmuseum

Av: Styreleder Venneforeningen Sissel Medby

Stavanger kunstmuseum, som alle andre museer, fører fortløpende statistikk over antall besøkende. Venneforeningens medlemsmasse representerer et stort besøkspotensial. Vi kommer gratis inn i alle salene, men det er viktig at vi sørger for at vi blir registrert før vi går inn i utstillingene – slik at vi kommer med i den viktige statistikken. Det kan hende at noen av oss er lite bevisst på dette. Denne statistikken er viktig for museet!

KILDE: STAVANGER KUNSTMUSEUM

Statistikk fra de siste årene viser at vi representerer et økende antall besøkende. Husk å registrere deg!

ILLUSTRASJON: ELI FRØYLAND
OLSEN,
FOTO: EINAR BORCHSENIUS.

Organisasjonsbyggeren

Av: Eldbjørg Vaage Melberg

Eli kommer ikke inn i et rom. Hun inntar rommet. Feiende flott og smilende, inkluderende og full av energi.

Det er slik vi kjenner henne, lederen av Stavanger kunstmuseums venneforening. Fra 2018 og fram til forrige årsmøte da hun ba om avløsning og gikk ut av både ledervervet og styret.

Eli Frøyland – Olsen er en person som ser enkeltmennesket og som alltid var glad for at vi var der alle sammen når hun ønsket velkommen til et arrangement.

Fire år på å lande

Eli ble pensjonist i 2012. Så fulgte en periode der hun takket pent nei til alle forespørsler om å være med i styre og stell i ulike sammenhenger.

«Jeg måtte lande, smiler hun. Og det brukte jeg fire år på».

Eli gikk inn som nestleder mens John Magnus Nygaard var leder. Da han ga seg, tok Eli ledelsen.

Det var på ingen måte noe ubeskrevet blad som inntok venneforeningens styre. Eli er utdannet og arbeidet som sykepleier, var styreleder i en faggruppe for sykepleiere både regionalt og nasjonalt og hun engasjerte seg sterkt i å få opprette en utdanning i diabetessykepleie.

Og så sang hun i koret Concentus i mer enn 20 år. I tillegg til å synge, ble hun - ikke uventet - raskt styremedlem og ledet styret. I den rollen sørget hun for at koret engasjerte seg for å få på plass et kulturhus i Sandnes. Som styreleder var det også en oppgave å skaffe midler, penger som gjerne ble brukt til å dekke utgiftene ved å ha gjestesolister.

Eli forteller at hun har hatt store opplevelser med koret, deltatt i korkonkurranser og reist på flere utenlandsturer. Hun har vært med på pasjonsspill i Stavanger Domkirke og hun har sunget både med Symfoniorkesteret og med profesjonelle solister.

Det var altså en aktiv dame som valgte å bruke sin entusiasme, energi, arbeidskraft og arbeidsglede i styret i Stavanger kunstmuseums venneforening.

En velsmurt organisasjon

-Hva har vært drivkraften din i alle disse årene?

«Det har vært engasjementet, å ta initiativ til positive endringer, å se hva vi kunne få til».

«Mange brikker, store og små, måtte på plass. For eksempel noe så enkelt som at vi kjøpte inn en teller for å få oversikt over hvor mange som kom på arrangementene våre. Og venneforeningen fikk eget bankkort. Vi begynte i det små. Nå er venneforeningen en proff organisasjon – nesten som en bedrift, var det ett av styremedlemmene som sa da hun takket av i styret.

«Jeg var opptatt av hvordan vi skulle forenkle».

«Før hadde vi et par ganger i året store paller med medlemsbladet LARS som skulle sendes med post til medlemmene, sammen med faktura på medlemskap. Tidkrevende og tungvint. Nå sendes både LARS, fakturaer og annen medlemsinformasjon digitalt. Det var en lykke da medlemsregisteret ble digitalisert. Vi har tatt mange små, men viktige skritt framover». Som Eli sier: «Vi flyttet arbeidet vårt fra produksjon til administrasjon».

Nå er alt digitalt - hun har overlatt sine etterfølgere en organisasjon der alt er på stell.

«Og alt dette har vært mulig takket være det gode samarbeidet i styret - der alle tar ansvar for sine oppgaver, men også tar et tak ellers der det har vært behov for det», sier Eli.

Kunsthistoriske forelesninger

For noen år siden var det mulig å studere kunsthistorie ved Universitetet i Stavanger (UiS).

Mange savner dette tilbudet.

Eli sier at hun er både stolt og glad for at venneforeningens styre har fått på plass kunsthistoriske forelesninger, tre om våren og tre om høsten. Et tilbud som er godt forankret hos kunstmuseets ledelse.

Dette har vært et populært tiltak, og blant de dyktige foreleserne er det både egne krefter fra museet, Stavangers lynskarpe og kunnskapsrike kunstanmelder Trond Borgen og velrenommerte kunsthistorikere fra museer og universiteter andre steder.

Med rundt 700 medlemmer, er den viktigste inntektskilden medlemskontingenten. Men da Eli ble leder, undersøkte hun mulighetene for offentlig tilskudd. Det var lurt. Stavanger kommune har de siste årene bidratt med et beløp som kommer godt med, f. eks. når det skal inviteres forelesere som må reise og bo for å kunne komme hit.

Noe for de fleste

Et annet tiltak Eli er stolt over er de kunsthistoriske turene. En gang i året til det store utland, siste til Barcelona. Turene blir som regel fulltegnet i det øyeblikket de legges ut til medlemmene. Da sitter de foran PCene sine og venter for å være raske nok med påmeldingen sin. Det er rift om plassene.

Det er Eli og hennes nestleder Eva Nilsson som har hatt ansvaret for utenlandsturene – de to sammen har skapt suksessen. Eva gikk ut av styret i 2024, men hun var så absolutt med å planlegge årets tur til Barcelona.

Visning av kunstfilmer, galleribesøk, kunstnerpresentasjoner, skulpturvandring og dagsturer i nærområdet; det er mer enn nok å velge for medlemmene i venneforeningen. I samarbeid med kunstmuseet arrangeres kunsthunger. Som regel med fullt hus én fredag i hver måned.

For Eli har det vært viktig å tilby et bredt program, og hun har stor tro på å kombinere det faglige med det sosiale. Men hun etterlyser mennene.

«Det er både kjekt og lærerikt å delta på venneforeningen sine arrangementer – hvor er dere??? Velkommen!!»

Ka då itte på?

Er det slutt nå?

«Styret vil gjerne ha meg med videre i arbeidsgruppen som jobber med den årlige utenlandsturen. Det har jeg ikke tatt stilling til enda.»

Nå gleder jeg meg over å ha mer tid til alt annet spennende som skjer i Stavanger.

Kulturinteressene mine spenner vidt, jeg er glad i å gå på konserter, i teater og selvsagt – på kunstutstillinger. Og så er jeg glad i hyttelivet og å være med familie og venner.

Høydepunkter i Venneforeningens kunstprogram høsten 2025

Kunsthistoriske forelesninger og andre kunstaktiviteter i kronologisk rekkefølge

Skulpturvandring på Universitetet i Stavanger og torget i nye Stavanger Universitetssykehus den 26.august

Allerede tirsdag 26.august får Venneforeningen og interesserte deltakere bli med på omvisning av skulpturer på SUS og UiS med Solveig Fløgstad. Vi får se skulpturer fra blant andre Michael O'Donnell og Laila Kongvoll.

ILLUSTRASJON FRA UIS UNIVERSITETET I STAVANGER: MICHAEL O'DONNELL, UTEN TITTEL.

FOTO: SOLVEIG FLØGSTAD

ILLUSTRASJON FRA SUS, STAVANGER
UNIVERSITETSSYKEHUS: RØDE SØYLER,
UKJENT KUNSTNER.
FOTO: SOLVEIG FLØGSTAD

Dobbel forelesning 3. september **Skeivt blikk på nasjonalromantikken gjennom kunsten til Lars Korff** **Lofthus**

Merete Hermansen Jonvik, førsteamanuensis, Universitetet i Stavanger skal holde foredrag med denne tematikken.

Med skeivt begjær som drivkraft undersøker kunstner Lars Korff Lofthus folkekunst, bygdekultur og maskulinitet. Han både klemmer og viser fingeren til tradisjoner – i utforskning av motiver som interiørobjekter, trær og rotvelter, og røslige, hårete menn. Kunstsosiolog Merete Jonvik holder foredrag med utgangspunkt i kunstnerskapet til Lars Korff Lofthus, og med utgangspunkt i teksten Å mala attrå fra boken Attrå.

ILLUSTRASJON:
LARS KORFF LOFTHUS, FRAMSKAP
(GRØNN) (2023), AKRYL OG PIGMENT PÅ
LERRET, 190 X 160 CM.
FOTO: ENTRÉE.

Skeiv livsstil på slutten av 1800-tallet ved Inger M.L.Gudmundson,
Inger M.L.Gudmundson, konservator, Phd Stavanger kunstmuseum, vil tematisere skeiv livsstil knyttet til kunstnerne Harriet Backer og Kitty Kielland.

Kunstfilm med Hundertwasser, onsdag 24. september

Vi blir bedre kjent med den østerrikske kunstneren Friedrich Hundertwasser i en dokumentarfilm om hans liv. Hundertwasser var født i 1928 og døde 2000. Både som kunstner og arkitekt var han opptatt av miljøvern. Han var en fargerik og fantasirik kunstner som skilte seg ut som motstander av strømlinjeformet og ensrettet kunst og byggeskikk. I tillegg til maleriene er han bl.a. kjent for Hundertwasserhaus i Wien. Filmen er produsert i 1971 og har tittel: Hundertwassers Regentag/Rainy Day. Produsent: Peter Schamoni. Varighet: 45 min. Filmen ble nominert til Oscar i 1972. Introduksjon ved Helen Færøy.

ILLUSTRASJON: FRIEDRICH HUNDERTWASSER, ØSTERRIKE, F.1928, D: 2000. FOTO: COPYRIGHT, 2019 THE HUNDERTWASSER NON-PROFIT FOUNDATION, VIENNA, AUSTRIA/EUROPE.

ILLUSTRASJON: HUNDERTWASSERHAUS WIEN, FRIEDRICH HUNDERTWASSER. FOTO: COPYRIGHT, 2019 THE HUNDERTWASSER NON-PROFIT FOUNDATION, VIENNA, AUSTRIA/EUROPE.

Kunsthistorisk forelesning om fotografiet i samisk historie og samtidskunst den 15. oktober, ved Sigrid Lien, professor, Universitetet i Bergen

I første del av denne forelesningen vil professor Sigrid Lien fra Universitetet i Bergen snakke om historiske fotografier av samiske folk og nordlige landskap, produsert av ikke-samiske tilreisende. Hun retter her fokus mot fotografiene som Sophus Tromholt produserte i Finnmark i 1882-1883, en samling som nå figurerer i Unescos «Memory of the World»-liste. I andre del av forelesningen vil hun diskutere hvordan samiske samtidskunstnere selv adresserer sin kultur og historie gjennom fotografiet – eksemplifisert gjennom verk av Bente Geving og Marja Helander. Et fellestrekk ved begge disse kunstneres produksjon er at de bruker fotografier i sin søken etter egne samiske røtter. Men Helander tar også opp miljøproblemer knyttet til industriell kolonisering av samiske områder i Norge, Sverige, Finland og Russland – gjennom storslagne, maleriske, men også dystre landskapstablåer.

FOTO: SOPHUS TROMHOLT,
JOSEF HENRIKSEN PULJO, KAUTOKÆINO, 1883.
FOTO REPRODUSERT MED TILLATELSE FRA
BILLEDSAMLINGEN, UNIVERSITETS-
BIBLIOTEKET, BERGEN

FOTO: BENTE GEVING, NATURE MORTE,
2022.

FOTO AV SIGRID LIEN, PROFESSOR, UNIVERSITETET I BERGEN.
FOTO: PRIVAT, SIGRID LIEN.

Sigrd Lien er professor i kunsthistorie ved Universitetet i Bergen. Der underviser hun i moderne kunst og samtidskunst, med fotografi som spesialfelt. Hennes seneste publikasjoner: *Pictures of Longing. Photography in the History of the Norwegian U.S.-migration*, 2018; *Contact Zones: Photography, Migration and America*, 2021 (med Justin Carville); og *Adjusting the Lens, Indigenous Activism, Colonial Legacies, and Photographic Heritage*, 2021 (med Hilde Wallem Nielssen). Hun har også vært redaktør og forfatter for en bok om tidlige kvinnelige fotopionérer i Norden, *Striving for Independence. Women Pioneers in Early Nordic Studio Photography, 1860-1920* (2025 – under utgivelse).

Omvisning i Stavanger Domkirke 11.november

Anne Ytterdal fra Arkeologisk museum vil vise oss rundt og snakke om restaurering av barokkinventaret og englene i koret. Det gleder vi oss til! Domkirken har fått en omfattende og påkrevd ansiktsløfting både utvendig og innvendig i forbindelse med 900 års- jubileet.

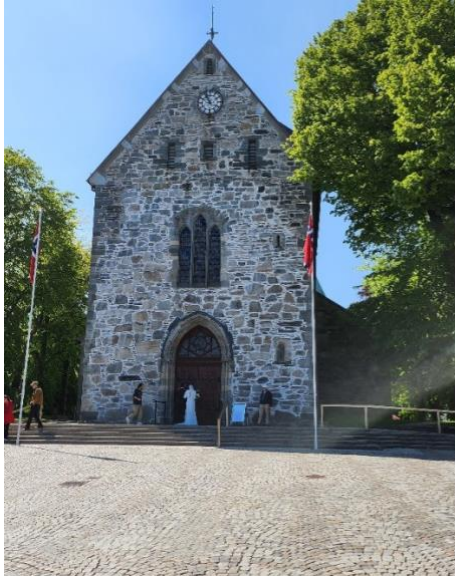

FOTO: MARIT VASSHUS

Kunsthistorisk forelesning 19. november med Andreas Wathne Røst, museumspedagog, Stavanger kunstmuseum

ILLUSTRASJON: JONE KVIE OG
ATSITE LANDSKAPSARKITEKTER,
2025, MINNESMERKE OM
KRIGSSEILERNE, STAVANGER
KOMMUNE.

FOTO: RAGNHILD ÅS HARBO,
HENTET FRA RA STAVANGER)

Mai 2025 åpnet et minnesmerke for krigsseilerne i Vågen i Stavanger. Kunstner Jone Kvie og Atsite landskapsarkitekter står bak verket som har fått tittelen *Indre og ytre landskap*. Prosjektet er finansiert og eid av Stavanger kommune, og ble produsert med ambisjonen om å hedre krigsseilerne etter 2. verdenskrig.

Siden 2021 har Andreas Wathne Røst forsket på kunsthagens rolle på norske minnesteder for 2. verdenskrig. Andreas skal snakke om minnesmerket for krigsseilerne i lys av hans egen forskning og kunstneriske praksis innenfor minnekulturen.

Den 4. september 2025 vil Andreas disputere for ph.d.-graden med avhandlingen Minnekommisjonen: Agonisme som verdi, praksis og prosess i en kunstnerisk intervensjon på et norsk minnested for 2. verdenskrig. Han er tilknyttet fakultet for kunsthag ved Universitetet i Agder, spesialisering kunst i kontekst. Siden august 2024 har Andreas vært museumspedagog ved Stavanger kunstmuseum.

Julefest 9. desember

Forøvrig gleder vi oss til julefest på Stavanger kunstmuseum 9. desember med musikk, mat og god drikke. Vi vil få kåseri med Tarald Aano, tidligere journalist og redaktør i Stavanger Aftenblad og forfatter av boka om Stavanger domkirke og 900 års-jubileet.

ILLUSTRASJON: TARALD AANO,
FORFATTER, JOURNALIST. AANO HAR
VÆRT REDAKTØR I AFTENBLADET
2005/2006 – 2021.
FOTO: JONAS HAARR FRIESTAD

Kåseriet har tittelen: Katedralen, kongen, kunstneren. Kåseri av Tarald Aano holdes i forbindelse med bok om Stavanger domkirke: «Katedralen som fødte en by. Historier om Stavanger domkirke».

Kunstverk utlånt fra Stavanger kunstmuseum i 2025

Av: Hanne Beate Ueland, Avdelingsdirektør

ILLUSTRASJON: HARRIET
BACKERS ANDANTE,
STAVANGER
KUNSTMUSEUM. FOTO:
STAVANGER KUNSTMUSEUM
/ MYRESTRAND, DAG
FOTOLISENS: CC PDM / CC
BY-SA.

Utlån:

- 1 maleri av Kitty Kielland, *Efter Solnedgang*, var utlånt til Henie Onstad i forbindelse med utstillingen 'Christian Skredsvig og det moderne gjennombrudd' (7. november 2024 til 16. mars 2025).
- 1 maleri av Harriet Backer, *Andante*, er utlånt til utstillingen 'Harriet Backer. Hvert atom er farge' som er et samarbeid mellom Nasjonalmuseet i Oslo (30. september 23- 14. januar 24), Nationalmuseet i Stockholm (22. februar- 18. august 24), Musée d'Orsay i Paris (22. september 24 – 12. januar 25) og KODE Bergen (20. februar til 24. august 25).
- 2 malerier av Kitty Kielland, *Landskap fra Jæren* og *Stilleben med fisk*, og 1 maleri av Christiane Schreiber, *Kvinneportrett (Selvportrett)*, er utlånt til Ateneum i Helsingfors i forbindelse med utstillingen 'Crossing Borders. Travelling Women Artists in the 1800s' (7. mars – 24. august 2025).
- 2 malerier av Arne Ekeland, *Vårbilde* og *Kom ut i solen*, er lånt ut til Telemark kunstsenter i forbindelse med utstillingen 'Maskindeler. Arne Ekeland' (21. april til 31. august 2025).

Disputas ved Inger Margrethe Lund Gudmundson, Stavanger
kunstmuseum februar 2025

**Disputas: Mot det horisontale. Landskapsendringer, frihet og frigjøring
som tema i Kitty L. Kiellands kunst og tekster.**

Kilde: Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet.

ILLUSTRASJON: INGER MARGRETHE LUND GUDMUNDSON, PHD
FØRSTEKONSERVATOR. FOTO: HELGA NYMANN

Cand.philol. Inger Margrethe Lund Gudmundson ved Institutt for filosofi, idé- og
kunsthistorie og klassiske språk forsvarte sin avhandling Mot det horisontale.
Landskapsendringer, frihet og frigjøring som tema i Kitty L. Kiellands kunst og tekster for
graden philosophiae doctor (ph.d.) 7. februar 2025 med suksess.

Samme dag holdt Gudmundson prøveforelesning over oppgitt emne: "Europeisk og skandinavisk landskapsmaleri på slutten av 1800-tallet i et økologisk perspektiv". Bedømmelseskomiteen bestod av professor Katarina Wadstein MacLeod fra Stockholms universitet, førsteamanuensis Tore Kirkholt fra NTNU og førstelektor Ragnhild Marthine Bø fra Universitetet i Oslo. Disputasleder var professor Kjetil Fallan fra Universitetet i Oslo.

Kitty L. Kielland (1843–1914) malte, skrev og agerte i en tid da naturen og det kulturelle og politiske landskapet var i stor endring. Ved å sette søkelyset på temaene landskapsendring, frihet og frigjøring belyses sammenhenger mellom Kiellands kunst, samfunnsengasjement og deltakelse i offentligheten.

Dette er den første kunsthistoriske avhandlingen om Kiellands kunstnerskap. Et utvalg kunstverk og tekster tolkes ved hjelp av økokritiske perspektiver, teorier om det republikanske frihetsbegrepet og nyere kunsthistorisk forskning om kvinners nettverk, samarbeid og forhandlinger om egne kunstneridentiteter. De økokritiske perspektivene innebærer en gjentenkning av sammenhengene mellom natur, kultur og kunst, og den republikanske frihetsteorien omfavner tanken om at frihet forutsetter et fritt rom. Avhandlingen foreslår at temaene landskapsendring, frihet og frigjøring bør ses i lys de private, hybride og offentlige rommene Kiellands kunst og tekster omhandlet og opererte i.

Kiellands malerier fra Jæren og Bretagne tolkes i en transregional sammenheng med utgangspunkt i den felles landskapstypen kystlynghei og endringer fra småskala-samfunn til en begynnende industrialisering. Avhandlingen viser hvordan Kielland portretterer kampesteiner og aktualiserer positivismens istidsteori. En rekke torvmyrmalerier nyleses fra et økosentrisk perspektiv, samtidig som det trekkes inn antroposentriske stemmer fra Kiellands egen samtid.

Avhandlingens temaer binder sammen Kiellands kunstneriske og feministiske virksomhet. Gjennom en rekke tolkninger drøftes ulike former for frihet. Studien viser hvordan enkelte malerier, noveller og debattinnlegg tematiserer likestilling, åpenhet om seksualitet, egenart og selvstendighet.

Intervju med Kjell Pahr-Iversen

Av: Eldbjørg Vaage Melberg.

Han drypper sin pensel i sol

Dette skrev Alfred Hauge, da han intervjuet den unge Kjell Pahr-Iversen før hans første separatutstilling i hjembyen i 1966.

Fortsatt en god beskrivelse av Kjell Pahr-Iversens kunst, skrev daværende kultursjef i Stavanger, Rolf Norås i 2017. Han sprer mye lys, entusiasme og engasjement så han da han åpnet en utstilling som viste et utvalg av 60 års kunstnerskap. Og Pahr-Iversen er fortsatt like aktiv.

Sverdrupsgaten 23

Kjell Pahr-Iversens atelier i Sverdrupsgate 23 i Bjergsted er et fint sted å være.

Store lyse og luftige rom med hvite tak og vegger – med et stort utvalg av kunstnerens arbeider - systematisk og tematisk hengt opp – ferdige så vel som uferdige.

Som gjest er det godt å være her. Og for kunstneren selv er det tydeligvis også et godt sted å være.

«Jeg kan komme hit om morgenen, litt gloomy til sinns – men i 12-tiden er alt blitt lettere, livets fortredeligheter – som for eksempel en tannverk – blir borte i gleden over sette til en rødfarge på et bilde. «Man er det man gjør», sier han, «og jeg går alltid hjem på opptur. Da slipper jeg å ligge våken om natten».

ILLUSTRASJON: KJELL PAHR-IVERSEN. FOTO: ELDBJØRG VAAGE MELBERG.

Det er en avslappet og imøtekommende mann som ønsker velkommen til sitt atelier, selv om han har fullt opp å gjøre. Det er bare halvannen arbeidsdag igjen til han skal åpne ny utstilling i Flekkefjord i regi av Flekkefjord kunstforening. 27 arbeider er kjørt til Flekkefjord.

L'imagination de l'image – eller «En kunstreise – om fantasi og virkelighet» har han satt som tittel på utstillingen.

Den åpnet 5. juni og skal henge gjennom sommeren. «I fjor var det Haakon Bleken som var sommerkunstneren i Flekkefjord», forteller Kjell.

«Hvordan har du det» er et naturlig spørsmål å stille Pahr-Iversen. Tross alt ble hans 80-årsdag behørig markert for nesten åtte år siden med festforestilling i Stavanger konserthus, film og bok.

«Jeg er kommet i den alderen der jeg ikke kjenner etter lenger», svarer Kjell, som arbeider for fullt i atelieret sitt.

Ny utstilling

Alle bildene som nå henger i atelieret er planlagt som selve «kroppen» i en ny utstilling. Sammen med stiftelsen Kjell Pahr-Iversen er planen å lage en utstilling som kan vises flere steder. Den har ikke helt fått sin form enda, den skal vise både omfanget, bredden og kvaliteten i kunsten hans.

På veggen bak kunstneren henger en rad med bilder i rosa, rød- og oransjefarger med islett av gult og blått.» Hvordan vil du beskrive disse bildene for en gjest i atelieret ditt?»

ILLUSTRASJON: KJELL PAHR-IVERSEN. FOTO: ELDBJØRG VAAGE MELBERG.

Kjell er opptatt av strukturer. I sin tidlige ungdom var han inntatt av å studere botanikk og biologi – men han var mest opptatt av å tegne.

Han snakker om det å bygge opp en tegning -med samme byggesteiner som levende liv. Med organer som nerver, blodårer og lunger. Med alle de elementene som er nødvendige for et vesen.

«Er det ryggrader vi ser?»

Kunstneren nikker.

Og så snakker han om perspektiver – gjennom mikroskopet som viser hva som er under huden, inni stilken. Og fra luften. «Nå kan vi se inn i galakser og i blodomløpet til en mygg.

Vi ser fra andre synsvinkler enn de gamle mesterne som så livet fra øyenhøyde».

Langs en annen vegg står motiver fra mors hage i barndommens Hillevåg og motiver fra Kensington Gardens i London.

ILLUSTRASJON: KJELL PAHR-IVERSEN,
MOTIVER FRA MORS HAGE I BARNDOMMENS HILLEVÅG.
FOTO: ELDBJØRG VAAGE MELBERG.

ILLUSTRASJON: KJELL PAHR-IVERSEN, MOTIVER FRA KENSINGTON GARDENS, LONDON.

Bedre med årene

«Du er like aktiv som du var i yngre år - har du en uuttømmelig kilde inne i deg»? Kjell Pahr-Iversen-nikker samtykkende. «Med alderen har en kunstner utviklet teknikk og ferdigheter, og minnene dukker oftere opp.» En farge fra et klede på veggen i barndommens kjøkken med ordene «Herren er min hyrde» brodert blått og rødt, dukker plutselig opp, akkurat den fargen han var ute etter. «Min kilde rommer mange slike minner. Minnene gir meg adgang til et univers jeg ikke forsto verdien av før nå»

«Kunst – det å kunne uttrykke seg er en medmenneskelig egenskap som er helt umistelig. Det du gjør blir meningsfylt. Og fargene, for eksempel fra barndommens tegnebok fra Gjøstein som jeg fikk under krigen av en tante, får betydning for uttrykket». «Her var det klare farger – gult, blått grønt og rødt.»

«Mange kunstnere blir bedre og bedre når de blir gamle. De ender opp i en situasjon av fullstendig frihet».

«Min lærer i København der jeg tok min kunstutdanning sa: Originalitet er ikke noe du begynner med. I beste fall er det noe du ender opp med».

«Du gjør feil og mistak – inntil livet blandet seg inn.»

Sier Kjell Pahr- Iversen og fortsetter arbeidet med utstillingen som skal vise omfanget, bredden og kvaliteten i hans kunstnerskap.

Og vi kan bare glede oss.

Mer informasjon om Kjell-Pahr Iversen

Stiftelsen Kjell Pahr-Iversen

Kjell Pahr-Iversen har et godt miljø rundt seg som støtter opp om og bidrar til å løfte fram kunsten hans. Stiftelsen 'Kjell Pahr-Iversen' ble etablert i den hensikt å fremme og verdsette interessen og forståelsen for kunstnerens arbeider, posisjon og kapasitet. Du kan lese mer om stiftelsen og dens arbeid

her: <https://www.pahr-iversen.no/kunstneren-1>

Samarbeid med teologen Ådne Njå.

Teologen Ådne Njå har studert Kjell Pahr-Iversens kunst i nært samarbeid med Kjell gjennom mange år. Han har laget en nettside hvor det finnes mange bilder og interessant informasjon skrevet av Ådne Njå: www.pinsehagen.no

Fantastiske kunstopplevelser med Venneforeningen i Barcelona i mai 2025

Venneforeningen arrangerte en fabelaktig opplevelsesrik kunstreise fra Stavanger til Barcelona i dagene mandag 5. - fredag 9. mai Vi bodde sentralt på hotel Catalonia Eixample 1864 i Barcelona. Glimrende reiseledere og tilretteleggere var Eli Frøyland Olsen og Eva Nilsson som hadde planlagt og gjort grundige forberedelser.

Vår guide på turen var kunsthistoriker Erik Meling, som mange kjenner, han var vår guide både til Madrid og Østlandet/Oslo. Vi besøkte sentrale kunstinstitusjoner i Barcelona, noen ganger med lokale museguider, blant annet Joan Miro museet, Picasso Museum, Antoni Tàpiers museet og Sagrada Familia og andre kunstverk (villaer og parker) som er arven etter arkitekt Antoni Gaudì.

Vi besøkte det eventyrlige enestående Salvador Dahli kunstmuseet i Figueres – Salvador Dahlis fødeby og hadde et kort stopp i Cadaques, fiskelandsbyen hvor Dahli og hans ektefelle Gala Dahli bodde. Og i tillegg fikk vi oppleve det facinerende blomstrende frodige landskapet på Catalonia-kysten, med en fjellovergang og med vinmarker på toppen.

Besøket til det private Moco museet, med moderne kunst og samtidskunst fra hele verden, satte også spor. Moco eierne har museer også i Amsterdam og London, og har imponerende samlinger.

Moco museet i Barcelona er representert med kunstnerne Warhol, Kushama, Haring, Dahli, Basquiat, Banksy, blant mange.

ILLUSTRASJON: PARC GRUELL, ANTONI GAUDI.
FOTO: MARIT VASSHUS

ILLUSTRASJON: DELTAKERGRUPPEN PÅ VEI
TIL MUSEU FOUNDATION TAPIES.
FOTO: MARIT VASSHUS

ILLUSTRASJON: MOCO MUSEUM, LORENZO QUINN, SUPPORT, MAQUETTA VENICE BIENNALE 2017. 338 X 390 X 270 CM. UNIQUE EDITION, ON LOAN FROM THE ARTIST. FOTO: MARIT VASSHUS

ILLUSTRASJON: KAWS, FINAL DAYS, 2016. AFRORMOSIA WOOD, 600 X 530 X 380 CM. PROVENANCE: MORE GALLERY SWITZERLAND, AQUIRED BY MOCO MUEUM 2021. FOTO: MARIT VASSHUS

ILLUSTRASJON: SALVADOR DAHLI, SALVADOR DAHLI MUSEUM, FIGURES. FOTO: MARIT VASSHUS

ILLUSTRASJON: JOAN MIRO, MIRO MUSEUM, 1975. PAIR OG LOVERS PLAYING WITH ALMOND BLOSSOMS. MODEL FOR THE SCULPTURAL GROUP AT LA DEFENCA, PARIS. FOTO: MARIT VASSHUS

ILLUSTRASJON: ANTONI TAPIES 1953, PORTRAIT OF TERESA, MUSEU FONDATION TAPIES, BARCELONA.
FOTO: MARIT VASSHUS

ILLUSTRASJON: ROBIN KID, 2019, AN AMERICAN PASTORAL, UTSTILLINGEN: THE FUTURE IS OLD. MOCO MUSEUM.
FOTO: MARIT VASSHUS

SALVADOR DALÍ MUSEUM, FIGUERAS. FOTO: MARIT VASSHUS

Deltakeropplevelser i Barcelona med Venneforeningen 5. - 9.mai 2025

Blant de 39 deltakerne på kunstreisen til Barcelona med Venneforeningen, har vi fått et par glimt fra opplevelsene fra to deltakere: Anne Haukali og Inger Elisabeth Larsen. LARS medlemsblad takker for raus deling av opplevelser på kunstreisen til Barcelona i mai 2025.

Anne Haukali forteller følgende:

Vi var 39 venner fra Venneforeningen som dro fra Sola mandag 5. mai formiddag. Kunstopplevelsene stod i kø og startet allerede på bussen fra flyplassen inn til hotellet. Vi hadde et besøk i Parc Guell og fikk se fantastisk arkitektur fra Gaudi's hånd. Værgudene var riktignok ikke med oss den ettermiddagen, det øste ned og alle hadde ikke egnet tøy/paraplyer! Vel framme på hotellet skiftet vi til tørt og gikk til middag. En flott kulinarisk opplevelse, vi satt på småbord og ble kjent med hverandre.

ILLUSTRASJON: ANNE HAUKALI. FOTO: PRIVAT

Tirsdag 6.mai, var det museer på løpende bånd; Moco museet, med spennende moderne kunst fra spanske og internasjonale kunstnere, Picasso museet og Banksy museet. Deretter middag på egen hånd, vi organiserte oss stort sett i små grupper og ble etter hvert ganske godt kjent på tvers.

Onsdag 7. mai hadde vi busstur til Figueres med besøk til Salvador Dali's museum. En stor opplevelse! Et høydepunkt var hans smykkeutstilling! En kort stopp i Cadeques, en liten fiskerlandsby ved kysten, før vi returnerte til hotellet i Barcelona om kvelden.

Torsdag 8. mai var viet Juan Miro museet, deretter besøk på Museu Nacional d'art de Catalunya. Klassisk kunst med referanser til bl annet Caravaggio.

Fredag 9. mai hadde vi 2 museumsbesøk; Antoni Tapies som viste en utstilling med Marta Palau og Museu Contemporani de Barcelona, et moderne bygg med moderne kunst) før turen gikk tilbake til Stavanger. En fantastisk tur med mange flotte og varierte kunstopplevelser. En stor takk til guide Erik Meling som øste av sin kunnskap absolutt hele tiden!

FIGURES, SALVADOR DALI – MUSEET. FOTO MARIT VASSHUS

Inger Elisabeth Larsen deler sine opplevelser fra kunstreisen til Barcelona i mai 2025:

Vi besøkte helt forskjellige og unike museer i løpet av de fem dagene. Alle var spennende og interessante med hensyn til kunstsamlingene og de ulike museenes arkitektur. Høydepunktene for meg ble Dali museets univers. Her overtok den ene uventet overraskelse etter den andre. Her blir vi kjent med et kunstnerpar som har skrevet verdenshistorie. Og Sagrada familia med sin spektakulære arkitektur er et syn for øye. Inne i basillikaen oppstod en eksplosjon av farger gjennom glassmaleriene i kirkerommet. Det kan ikke beskrives med ord, men må oppleves. Reiselederen, guiden og deltakerne på turen var enestående. Jeg nøt hvert sekund og alle opplevelsene blir til minner for livet.

ILLUSTRASJON: INGER ELISABETH LARSEN,
FOTO: PRIVAT

Kirkebesøk med glasskunstner Per Odd Aarrestad i mai

Vi fikk en halvdagstur til Sandnes og Jæren med Per Odd Aarrestad, 20.mai hvor deltakerne fikk betrakte hans flotte glassutsmykning av bl.a. Hana Kirke. Venneforeningen har tidligere hatt samarbeid med Aarrestad om kirkebesøk på Jæren, men siden mange nye medlemmer er kommet til og flere etterspurte en ny tur, så laget vi et nytt program for en halvdagstur.

FOTO: SIGBJØRN BERVEN.

FOTO: SIGBJØRN BERVEN.

Informasjon fra styret til medlemmene

Om utsendelser til medlemmene

Venneforeningen har en stor medlemsmasse og det kan av og til være en utfordring å få fram informasjon til alle når vi sender ut epost. Noen ganger havner en epost fra oss i søppelboksen eller kommer ikke fram. Det er ikke godt for oss å vite når dette skjer. Det kan også være at vår epost blir oversett i innboksen.

Avsender for epost fra Venneforeningen er alltid

kunst.venneforeningen@museumstavanger.no

Det er fint om dere husker å sjekke innboksen og den postkassen som rommer søppelpost med jevne mellomrom.

Dersom det viser seg at epost fra oss ikke kommer gjennom, kan det være en mulighet å sjekke med leverandør av epost om det er noe som kan gjøres for å åpne opp for epost fra kunst.venneforeningen@museumstavanger.no.

Oppdatert program finner du på nettsidene hos Stavanger kunstmuseum, på

Venneforeningens side: <https://www.stavangerkunstmuseum.no/venneforeningen>

Her vil dere også alltid kunne finne tilgang til medlemsbladet vårt LARS.

Vi vet ikke om våre eposter kommer fram, men medlemmer som ikke mottar epost, kan henvende seg til oss for å sjekke om vi har sendt ut noe.

Presentasjon av våre «digitale hjelpere»

Av: Styreleder Sissel Medby

Medlemsregisteret

Dette er utviklet spesielt for Venneforeningen, og gjør det mulig både å melde seg inn og betale årskontingent uten at vi i styret trenger å gjøre noe. Dette fungerer godt og gir oss god oversikt. Men det fordrer at alle medlemmer har sin egen epostadresse. Det er epostadressen som er navet i kommunikasjonen.

Mailchimp

Dette er et system vi abonnerer på for å kunne sende epost til medlemmene på en god og effektiv måte. Det er fint om dere fra tid til annen sjekker om epost fra Venneforeningen havner i søppelpostboksen. Det kan skje, så pass på både innboksen og søppelposten.

TicketCo.

Det er heldigvis mange av medlemmene som ønsker å delta på arrangementene våre. Derfor har vi sikret oss en smidig påmelding- og noen ganger betalingsordning gjennom Ticketco.

Fornyelse av medlemskap og medlemskort

Epost sendes automatisk to uker før forfall med avsenderadresse:

noreply-kunstvenneforeningen@museumstavanger.no

med følgende tekst i emnefeltet: «Fornyning av medlemskap i Venneforeningen Stavanger kunstmuseum», og følgende tekst i mail

Kjære medlem!

Tiden er kommet til fornying av ditt medlemskap. Vi setter stor pris på at du er medlem, og håper du fortsatt ønsker å være med oss i Venneforeningen.

Her kan du fornye ditt medlemskap for et nytt

år: <http://venneforeningen.origin.no/medlem?paymentId=44ff3a7d-0ad2-4c51-bb38-e32e840703dc&mType=Familie>

Ved å trykke på den blå lenken på nettsiden åpnes betalingsløsningen.

Dersom den viser rett type medlemskap, er det bare å trykke «Gå til betaling» og følge instruksene. Det er mulig å betale både med bankkort/kredittkort og med Vipps. Husk at du må være registrert i systemet med telefonnummer.

Du kan også betale direkte til venneforeningens bankkonto: 3201.35.47385

HUSK Å FÅ MED DITT NAVN!

Ved godkjent betaling får du tilsendt en ny e-post med tittelen «Medlemskortet ditt». Eposten inneholder en lenke til medlemskortet, og når du åpner den vises et bilde av medlemskortet. Dette kan du lagre på din telefon eller skrive ut. Husk at du må ha egen epostadresse for å få medlemskortet tilsendt elektronisk.

Medlemmer uten e-postadresse vil ikke få purring fra systemet. Sjekk dato for forfall på medlemskortet og betal innen forfall til bank konto: 3201.35.47385, eller til Vipps 60750.

Kontingent

Gjeldende ut 2025	Fra 1. januar 2026:
• Enkeltmedlem: kr. 450,- • Pensjonister: kr. 300, ut 2025 • Studenter: kr. 300 • Personer under 20 år: kr. 300 • Familiemedlemsskap: kr. 650	• Enkeltmedlem: kr. 450,- • Studenter: kr. 300,- • Personer under 20 år: kr. 300 • Familiemedlemsskap: kr. 650

Du kan alltid finne ditt medlemskort på Stavanger kunstmuseum sin hjemmeside/venneforeningen. Bruk mobilnummer eller epostadresse for å finne kortet. Spørsmål: e-post til sisselmedby@me.com

NB! Alle må vise medlemskort for å komme gratis inn på museet. Resepsjonspersonalet har ikke oversikt over medlemmene. Tips: Legg inn bildet av medlemskortet på mobilen som du sikkert har med deg.

NB! Butikken i kunstmuseet har mange fine gaveartikler og medlemmer får 10 % ved kjøp.

LARS vil fortsatt bli produsert elektronisk og i papirutgave for medlemmer som ikke har datatilgang. Denne kan som regel hentes på museet.

Presentasjon av styrets medlemmer og oppgaver

Sissel Medby er styrets leder. Sissel vil følge opp og lede arbeidet i foreningen, samt yte teknisk bistand der det er nødvendig for både mailchimp, ticket og medlemsregisteret.

Helen Færøy er styrets nestleder. Helen er ansvarlig for utsendelser av informasjon og invitasjoner til medlemmene. Sammen vil Helen og Sissel følge godt med på henvendelser som kommer til foreningen og følge opp disse.

Eva Beate Watne har tatt ansvaret for programmet sammen med Else Mauritzen og Marit Vasshus. I Eva (som tidligere ledet Hå gamle prestegård) har vi en person med lang og sterk kunstfaglig erfaring og kompetanse som vil bidra til at vi fortsatt vil ha et godt program.

Marit Vasshus har i tillegg til å delta i programarbeidet, ansvaret for LARS i samarbeid både med Eldbjørg Vaage Melberg og Sissel – som har arbeidet med Lars de siste årene.

Else Mauritzen har ansvar for medlemsregisteret og for å skrive referat fra møtene i foreningen. Else vil også bidra til å klargjøre invitasjoner i Ticketco når vi må ha påmeldinger og salg av billetter.

Tor K. Eskeland har vært økonomiansvarlig og har ført regnskap og budsjett på en forbilledlig måte gjennom flere år, og vil fortsette med dette også i inneværende periode.

FOTO AV STYRET FRA VENSTRE: HELEN FÆRØY, EVA BEATE WATNE, ELSE MAURITZEN, EINAR BROCHSENIUS (GIKK UT AV STYRET I MARS 2025), SISSEL MEDBY (LEDER), TOR K. ESKELAND. MARIT VASSHUS (TAR BILDET) FOTO: MARIT VASSHUS.

ILLUSTRASJON: LAMASSU OF NINEVEH, MICHAEL RAKOWITZ, 2018, STAVANGER KUNSTMUSEUM, 2025.
FOTO: MARIT VASSHUS.